

rAntGroen

PB-PP
BELGIE(N) - BELGIQUE
WILRIJK 1
8/5124

P106235 - Driemaandelijks tijdschrift van Natuurpunt Zuidrand Antwerpen - januari - februari - maart 2021 - jaargang 20 nr. 77

natuurpunt
Zuidrand Antwerpen

www.zuidrand.be

AFZENDER en VU:
Stanislas Marichal
Michel Geysmansstraat 21
2610 Wilrijk
Afgiftekantoor Wilrijk 1

Bestuursleden en coördinatoren

Hugo Waeterschoot, voorzitter
en coörd. Beleidswerkgroep
03/455 22 12 - 0477/33 23 30
hugo.waeterschoot@scarlet.be
Erlend Hansen, secretaris
0472/78 20 58- erlend.hansen@skynet.be
Sofie Calcoen, penningmeester
sofie.calcoen1@gmail.com
Rolph De Ceulaer, coördinatie beheer
rdeceulaer@hotmail.com
Maurice De Neve, beheer Fort 7
maurice.deneve1@gmail.com
Rudi Leemans, beheer Groen Neerland
03/828 43 16-rudolf.leemans@telenet.be
Niels Schild, coördinator communicatie
natuurpunt.zuidrand@gmail.com
Lucy de Nave, bestuurslid
03/237 99 52-Lucy.denave@gmail.com
Nicole Boussemaere, bestuurslid
013/30 85 47
nicole.boussemaere@gmail.com
Maggy Troffaes, bestuurslid
03/827 83 60-maggy.troffaes@skynet.be
Floris Van Volssem, bestuurslid
03/455 23 05 -mariannejmm@gmail.com
Els Wynants, bestuurslid
0497/42 74 29-wynantsels@gmail.com
Stany Marichal, bestuurslid
0478/56 45 84
stanislas.marichal@telenet.be

Contact beheerde gebieden

Fort 7:
Natuur: contact.fort7@zuidrand.be
Monument: Philippe Vanhove
03/825 02 43-philippevanhove01@gmail.com

Groen Neerland:
Rudi Leemans - 03/828 43 16
Groen.Neerland@zuidrand.be

Uilenbos:
Uilenbos@zuidrand.be

Edegemse beekvallei:
Edegemse.beekvallei@zuidrand.be

Redactie rAntGroen

rAntGroenverantwoordelijke:
Guido Van Boeckel
03/455 01 27-redactie@zuidrand.be

Verdeling: Stany Marichal
contactgegevens: zie bestuursleden

Verslagen te zenden naar:
Tuur Wuyts
03/449 99 11-arthurwuyts@telenet.be

Zuidrand.waarnemingen.be:
Veerle De Saedeleer,
vee_saddler@yahoo.co.uk

Omslagfoto:
Halsbandparkiet - foto: Walter De Weger
Foto's p.2:
boven: Ransuil - foto: Guy Borremans
onder: Halsbandparkiet- foto: Niels Schild

Beste Natuurpunter,

Ook in de komende weken en maanden zullen bepaalde activiteiten niet kunnen/mogen doorgaan. Wij vragen hier begrip voor. Op onze website en in de maandelijkse nieuwsbrief zal je de recentste info kunnen vinden.

Anderzijds willen we jullie uitnodigen om terug met enthousiasme deel te nemen aan onze activiteiten die wel kunnen plaatsvinden, we zullen er immers voor zorgen dat ze in alle veiligheid kunnen doorgaan.

2020 was moeilijk, heel moeilijk maar voor 2021 staat "Natuur in ons hart" !

Dat Covid de afdelingswerking grondig verstoort hoeft verder geen betoog. We moesten tot 2 x toe onze activiteitenkalender voor maanden stilleggen. In de tussenliggende periode konden we maar op halve kracht draaien en bijna al onze fondsenwervende activiteiten konden niet doorgaan. Dat is echt balen! Enkel de beheeractiviteiten in de natuurgebieden konden min of meer doorgaan mits strikte veiligheidsmaatregelen.

Anderzijds werd er nog nooit zoveel gebruik gemaakt van onze gebieden. Wandelaars, joggers en gezinnen met kinderen te over. Je las misschien in een recente nieuwsbrief van de afdeling dat we tot 100 bezoekers per dag telden in het Uilenbos gedurende enkele weekends in november. Dit is zonder meer boven de draagkracht van het gebied, maar we beseften ook dat we de toeloop tijdelijk niet konden beperken gezien de bijdrage tot het welzijn, de weerbaarheid en de gezondheid van de mensen. Gelukkig kon het aanwezige wild (reeën en hazen) in deze periode veilig uitwijken naar de omringende gebieden doordat er (ook) door Covid, niet gejaagd werd. Eén ding heeft deze periode ons heel duidelijk gemaakt: de bevolking snakt naar meer toegankelijke en bewandelbare open ruimte. Tot op heden lag onze focus eerder op hoogwaardige natuur, en dat laten we natuurlijk niet los. Maar daarnaast willen we de kleinschaligere natuur meer terug naar de mensen brengen met een focus op verbindende trage wegen en herstel van kleine landschapselementen. "Natuur in ons hart" en daar willen we echt iets aan doen in 2021 en de komende jaren.

"Natuur in ons hart" is trouwens een erg belangrijk thema voor onze vereniging voor het jubileumjaar 2021. Het is een traject om een heldere, gedeelde en doelgerichte toekomstvisie uit te werken voor een Vlaanderen in harmonie met de natuur in 2050. Verder in dit nummer vind je hierover meer toelichting.

Een jaarlijks terugkerend belangrijk moment voor onze lokale afdeling is de Lokale Algemene Vergadering (LAV). Deze was gepland voor zaterdag 20 februari. De LAV is een moment van informatie naar het reilen en zeilen van de afdeling, een inspraakmoment voor jullie, maar minstens even belangrijk, een gezellig samen zijn. Dit jaar zal het echter niet lukken op de normale wijze en daarom werken we aan een Corona-veilig alternatief. In februari bezorgen we iedereen een elektronische krant via de afdelingsnieuwsbrief* waarbij we de punten die we normaal op de LAV bespreken, aan je toesturen en uitleggen. Je zal ook kunnen stemmen via een speciale link op onze webpagina. Daarover hoor je meer in februari. Maar de LAV is ook een sponsoringsmoment voor onze afdeling om de werking van onze afdeling te financieren. Om dit te vervangen organiseren we een sponsorwandeling dat weekend. Een warme oproep hiervoor kan je in de agenda vinden.

Tot slot zou ik bij de afsluiting van 2020, de vele medewerkers willen danken die voor en achter de schermen "de klus klaren" en er voor zorgen dat de afdelingsmachine blijft draaien, zelfs in een zo moeilijk jaar als 2020. Het zijn er velen, waarbij ze er steeds in slagen om de vele radertjes te laten passen en goed te laten draaien: publicatie en distributie van het tijdschrift, studie en educatieve activiteiten, gidsen in onze gebieden, beheerders, de website, het beheer in onze gebieden, de natuurbeschermingsactiviteiten in onze regio... en ga zo maar door. Teveel om op te noemen maar onmisbaar! Daar klinken we op!

Ik wens alle medewerkers en alle leden in het bijzonder een gezond en feestelijk 2021, waarbij we zeker beloven om "natuur verder in jullie hart te laten doordringen".

Hugo Waeterschoot

*ontvang je de maandelijkse afdelingsbrief nog niet stuur dan een mailtje aan natuurpunt.zuidrand@gmail.com

Lidmaatschap Natuurpunt: 30 euro per jaar te storten op rekening van Natuurpunt vzw (BE17 2300 0442 3321 BIC:GEBABEBB) met vermelding: lidmaatschap, Afd. Zuidrand Antwerpen, naam en adres. Als lid van Natuurpunt Zuidrand Antwerpen ontvangt u het algemeen verenigingsmagazine Natuur.blad en ons afdelings tijdschrift rAntGroen.

Adreswijziging: elke adreswijziging moet rechtstreeks gemeld worden aan Natuurpunt vzw, Coxiestraat 11 - 2800 Mechelen (<https://www.natuurpunt.be/pagina/adreswijziging-doorgeven>)

Abonnement op rAntGroen: voor leden van andere afdelingen door storting van 10 euro op onze rekening BE02 9799 7675 4740 BIC: ARSPBE22 met vermelding van: uw lidnummer, naam en adres.

Indien u rAntGroen enkel elektronisch wenst te ontvangen kan u dit melden bij Stany - stanislas.marichal@telenet.be

Alle betalingen voor onze afdeling dienen te gebeuren op volgende rekening:
BE02 9799 7675 4740 BIC: ARSPBE22 van Natuurpunt Zuidrand Antwerpen.
Op uw betalingen steeds reden van betaling, uw naam en e-mail adres of telefoonnummer vermelden a.u.b.

Fiscaal aftrekbare giften (min. 40 euro) dienen rechtstreeks gestort te worden op rekening
BE56 2930 2120 7588 BIC: GEBABEBB van Natuurpunt vzw, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen
met vermelding "Afdelingsfonds 3722, Zuidrand Antwerpen".

Verzekering: ieder lid is verzekerd inzake burgerlijke aansprakelijkheid bij deelname aan de Natuurpunctactiviteiten. Niet-leden gaan mee op eigen verantwoordelijkheid.

Inschrijving voor de autobustochten: de prijs is 18 of 20 euro afhankelijk van de afstand. Studenten betalen 15 of 18 euro. Alle gezinsleden tot en met 12 jaar gaan gratis mee indien vergezeld van ouders.

De eerst ingeschrevenen hebben voorrang indien de deelnemingsprijs betaald werd. Wie na storting niet mee kan, moet zo vlug mogelijk de leiding verwittigen zodat mensen die op de wachtlijst staan, kunnen meegaan.

Indien er onvoldoende inschrijvingen zijn, gaat de tocht door met eigen wagens.

Annulatie bij autobustochten: leden die door ernstige redenen niet kunnen deelnemen en uiterlijk 2 dagen vooraf de leiding verwittigen, hebben recht op een tegoedbon voor een volgende bustocht.

Annulatie bij weekends en reizen: om tijdig vervanging te vinden vragen we u om afzegging zo spoedig mogelijk te melden. Teneinde de kosten te recupereren vragen we steeds 10 % van de totale prijs bij afzegging. Bij afzegging binnen de maand voor de reis dient er minimum 25 % van de totale prijs te worden betaald of de reeds gemaakte kosten indien deze hoger liggen dan 25 %.

De activiteiten gaan door onder voorbehoud van de te volgen covid-19-maatregelen. Gelieve de website en/of nieuwsbrief te consulteren.

Zaterdag
2. 1 - 14.15u.

Fort 7, Wilrijk

Nieuwjaarswandeling

Deze activiteit kan omwille van de huidige COVID-19 maatregelen niet doorgaan.

Zondag
3. 1 - 14u.

Fort 7, Wilrijk

Historische rondleiding

Deze activiteit kan omwille van de huidige COVID-19 maatregelen niet doorgaan.

Zaterdag
16. 1 - 10u. & 13u.

Natuurwerkdag Uilenbos
CORONA veilig !

Afspraak: Boshoeckstraat 99

Einde: 17.00u. ter plaatse

Vandaag rollen we de mouwen op en gaan we op een Corona veilige manier beheerwerken uitvoeren in het Uilenbos. Het resultaat van de beheerwerken van vorig jaar was meteen te zien aan de beter opgeschoten voorjaarsbloeiërs ! Het broekbos in het gedeelte van de beekvallei, dient uitgedund om voorjaarsflora voldoende kansen te geven.... Maar dit is wel een intensieve taak! Gelukkig konden we vorig jaar rekenen op heel wat medewerkers, wat een hele fijne sfeer creëerde.

De werken van vandaag bestaan dus voornamelijk uit het verwijderen van overtollige opgroei van esdoorn, els en populier. We verwerken het omgezaagde hout en stapelen het gepast. Jong en oud zijn meer dan welkom ! Aangezien we vermoeden dat de Coronarestricties mogelijks wel versoepeld maar nog niet opgeheven zullen zijn werken we een strikt protocol uit. Ieder die meedoet moet zich ter plaatse registreren en er wordt maximaal per 4 tewerkgesteld op een veilige manier. Afstandsregels vormen geen probleem in het bos (plaats genoeg).

We werken vandaag in 2 shifts: van 10 u. tot 12 u. en van 13 u. tot 15 u. Je bent vrij om één of beide shifts mee te werken. Zorg wel voor goede werkhandschoenen en beschermend schoeisel en een picknick wanneer je de 2 sessies zou meedoen. Vergeet ook je eigen mondmasker niet.

Bij echt slecht weer gaat enkel de voormiddag sessie door.

Leiding: Rolph De Ceulaer - rdeceulaer@hotmail.com

Hugo Waeterschoot - hugo.waeterschoot@scarlet.be - 0477/33 23 30

Zaterdag
16. 1 - 14u.

Fort 7, Wilrijk

Historische rondleiding

Deze activiteit kan omwille van de huidige COVID-19 maatregelen niet doorgaan.

Iedereen is welkom op alle wandelingen. Honden zijn niet toegestaan op onze activiteiten.
De gids/leiding treedt op als educatieve begeleider van Natuur- en Milieueducatie Natuurpunt.
Kostendelend vervoer aan 5 eurocent/km wordt op de afspraakplaats georganiseerd. ARDEA activiteiten aan 7 eurocent/km

Zaterdag
16. 1 - 20u.

Winteravond: natuur op het
Schoonselhof

Deze activiteit kan omwille van de huidige COVID-19 maatregelen niet doorgaan.

Zondag
24. 1 - 8u.

Jenevertocht 2.0

Deze activiteit kan omwille van de huidige COVID-19 maatregelen niet doorgaan.

Zondag
31. 1 - 14u.

Fort 7, Wilrijk

Historische rondleiding

Deze activiteit kan omwille van de huidige COVID-19 maatregelen niet doorgaan.

Grootoorvleermuis

Zaterdag
6. 2 - 9.30u.

Vleermuistelling

Fort 7, Wilrijk

Einde: 16u.

Opgelet: gewijzigde datum !

Door Corona is deze excursie met een weekje verplaatst (oorspronkelijk voorzien 30/1), in de hoop dat we met meer dan 4 personen overwinterende Vleermuizen kunnen zoeken op Fort 7. Vleermuizen zoeken voor hun winterslaap vooral wat vochtiger, kille maar ook weer niet te koude plaatsen omdat ze hun lichaamstemperatuur laten zakken tot op omgevingstemperatuur en zo in lethargie gaan. In het Fort zijn deze condities aanwezig zodat er in de verschillende lokalen wel hier en daar een overwinterende vleermuis te bespeuren valt. Ieder jaar inventariseren we deze overwinterende exemplaren door ze op te speuren, op soort te brengen en te tellen. Het zijn er niet zoveel aangezien er in de omgeving van het Fort heel wat geschikte holle bomen te vinden zijn. Het vergt dus wel wat zoekwerk waarbij we omzichtig en stil te werk gaan om ze zeker niet te verstoren. Wil je dit ook een keertje meemaken, dan kan dat al is het aantal plaatsen strikt beperkt natuurlijk. Het aantal deelnemers, 4 of meer, zal afhangen van de Corona-maatregelen van toepassing in deze periode. Ben je geïnteresseerd geef dan een seintje per mail. Deze activiteit is ook geschikt voor jongeren.

Afspraak: we starten om 9.30 u. en komen bijeen aan het lokaal de IJsvogel in de Legerstraat 40 te Wilrijk. De telling is gewoonlijk afgelopen tegen 16 u.

Meebrengen: picknick, ook een goede zaklamp en warme kleding zijn noodzakelijk.

Leiding: Hugo Waeterschoot - 0477/33 23 30 - hugo.waeterschoot@scarlet.be

Zaterdag
13. 2 - 14u.

Fort 7, Wilrijk

Historische rondleiding

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 16.30u.

Inschrijven verplicht

Fort 7 is één van 8 bakstenen forten die tussen 1860 en 1865 werden gebouwd in een kwartcirkel op enkele kilometers ten zuidoosten rond Antwerpen. De forten waren deel van de verdediging van het nationaal reduit, het laatste stuk onbezet België waar het leger, de regering, en de koning zich bij een vijandelijke invasie zouden terugtrekken, om er stand te houden in afwachting van militaire versterking door een bevriende natie.

Van de nog resterende van die 8 forten is Fort 7 één van degenen die het best bewaard zijn gebleven. Het is niet alleen beschermd als bouwkundig erfgoed, maar ook een natuurreservaat van meer dan 30 hectare in beheer van Natuurpunt. De combinatie van imposante bouwwerken, 160 jaar fascinerende geschiedenis, en prachtige natuur maken een bezoek aan het fort keer op keer tot een buitengewone ervaring.

Deelname is gratis, maar het aantal plaatsen is beperkt. Naar verwachting zullen er tijdens de eerste maanden van 2021 beperkende corona-maatregelen van toepassing zijn, die in de loop van de periode echter kunnen veranderen.

Inschrijving per mail naar fort7@proximus.be is daarom altijd verplicht, met vermelding van het aantal bezoekers en een telefoonnummer. Afhankelijk van de situatie krijgt u dan ofwel een bevestiging met praktische details, of anderszels welke alternatieven er zijn.

Afspraak: om 14u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30 u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.

Gidsen: historische gidsenploeg

Leiding: Philippe Vanhove - 0477/63 67 74

Help jij onze afdeling mee door deze moeilijke periode ?

Sponsortochten ter vervanging van de Lokale Algemene Vergadering

Corona gooit roet in het eten waardoor we onze jaarlijkse Lokale Algemene vergadering niet kunnen laten doorgaan. In de plaats hiervan zal je begin februari een **elektronische afdelingskrant** ontvangen, tenminste indien we over je e-mail beschikken. Moest dit nog niet het geval zijn vragen we je e-mail te bezorgen aan natuurpunt.zuidrand@gmail.com zodat we je dit jaaroverzicht en vooruitzichten voor 2021 kunnen bezorgen. Je kan via een link dan ook meestemmen. De LAV was voor ons echter ook een sponsormoment dat nu komt te vervallen. We hebben hier echter een waardevol alternatief voor gevonden:

We rekenen op jullie om deel te nemen aan een **gegidste sponsorexcursie**:

- Op zaterdag 20 februari om 14.30 u. op **Fort 7**, Legerstraat, 40 te Wilrijk. Monument of natuur.
- Op zondag 21 februari om 14.30 u. in het **Uilenbos**, Lintsesteenweg te Hove. Natuurexcursie.

In ruil vragen we jullie om een enveloppe met een nieuwjaarsgift mee te brengen die je ter plaatse in een schoendoos kan deponeren. Hoe meer hoe beter natuurlijk want de opbrengst gaat volledig naar ons aankoopfonds voor de afbetaling van de aankoop van het Uilenbos en de Edegemse Beekvallei.

Alles gebeurt Coronaveilig al kennen we de maatregelen die dan van toepassing zullen zijn nog niet. Daarom vragen we uitzonderlijk je te registreren op natuurpunt.zuidrand@gmail.com met vermelding van je naam, aantal personen en Fort 7 of Uilenbos, naargelang je keuze.

Als de Coronamaatregelen het toelaten kan je na de excursie ter plaatse een drankje nuttigen.

Zondag
28. 2 - 14u.

Fort 7, Wilrijk

Historische rondleiding

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 16.30u.

Inschrijven verplicht

Zie aankondiging 13 februari.

Afspraak: om 14u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30 u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.

Gidsen: historische gidsenploeg

Leiding: Philippe Vanhove - 0477/63 67 74

Zaterdag
6. 3 - 18.15u.

Slaaplaatsstelling
Halsbandparkieten

Afspraak: Kielpark
Antwerpen-Kiel

Einde: 18.45 u.

ARDEA organisatie

Inschrijven verplicht

De Halsbandparkiet is voor de meeste onder ons geen onbekende meer. Met zijn opvallende verschijning bezoekt deze luidruchtige exoot regelmatig onze parken en tuinen waar zij zich te goed doen aan fruit en noten. Ook tijdens de wintertijd laten zij al het lekkers, dat we voorschotelen op de voedertafels voor onze inheemse vogels, niet onberoerd. Meestal in groep schuift deze vrolijke bende mee aan en de andere vogels moeten dan even plaats maken. Een tiental jaar geleden was het nog een uitzonderlijke verschijning maar vandaag de dag kan men ze overal in onze regio tegenkomen.

Het begon allemaal zeer onschuldig in 1974 wanneer het Melipark in Brussel sloot en men deze vogels samen met de Alexanderparkiet en de Monniksparkiet, vrijgelaten heeft. Wie had toen kunnen denken dat deze exoot zich zo goed kon aanpassen aan ons klimaat en verstedelijkte omgeving.

De Alexanderparkiet en de Monniksparkiet hebben een kleine populatie ontwikkeld in het Brusselse gewest. Om de impact van deze nieuwe vogelsoort op onze inheemse flora en fauna beter in te schatten is het noodzakelijk om de groei van de populaties en leefgebieden te monitoren.

We zijn nu zeer benieuwd of de spectaculaire toename van Halsbandparkieten die we de laatste jaren konden vaststellen bevestigd kan worden.

Op zaterdag 06 maart 2021 organiseert ARDEA een slaapplaats telling in het Kielpark waar we al enkele jaren de Halsbandparkietslaapplaats monitoren met steeds toenemende aantallen. Iedereen is welkom om die avond mee te tellen. En misschien krijg je ook andere kleurvarianten te zien zoals de gele Halsbandparkiet die we op 16 november 2019 hebben kunnen waarnemen. Of wie weet krijgen we wel een Alexanderparkiet en/of een Monniksparkiet te zien.

Aanmelden gewenst vòòr 3 maart via mail naar ardea@hobokensepolder.be, of telefonisch via Walter, want in geval van slecht weer of naargelang de COVID-19 maatregelen wordt deze telling verplaatst of afgelast.

Afspraak: hoofdingang Kielpark, St-Bernardsesteenweg, Antwerpen-Kiel om 18.15 u.

Einde omstreeks 18.45 u.

Mee te brengen: wandelschoenen, verrekijker

Begeleiding: Walter De Weger - 0495/23 77 10

Corona-modus: aanmelden vooraf via mail naar ardea@hobokensepolder.be is verplicht; deelnemers vanaf 12 jaar brengen hun eigen mondmasker mee; voor de overige richtlijnen voor deelnemers verwijzen we naar de Natuurpunt-website (www.natuurpunt.be).

Zondag
7. 3 - 13.30u.

Verrassingswandeling

Afspraak: Bist, Wilrijk

Einde: 17.00u. ter plaatse

Het is soms moeilijk vooruit te weten welke gebieden in bepaalde periodes interessant zijn. Wanneer zullen de lentebloeiers er in hun mooiste kleedje bij staan, welke vogel wordt juist ergens veelvuldig gespot, enz. Daarom proberen we een nieuwe formule. We gaan met zijn allen gezellig wandelen op zoek naar planten, vogels, mossen en meer. Vermits er steeds op onze tochten veel ervaren natuurkenners aanwezig zijn zal het gidsen geen probleem zijn, want ieder kan indien zij of hij wenst zijn kennis naar voor brengen.

Een week voordien wordt bepaald waar we naartoe gaan. Wie dat wenst kan dan de leiding opbellen (op het vaste nummer) om te weten waar de wandeling plaats heeft. Anders kom je gewoon naar de Bist en je laat je verrassen. We houden ons uiteraard aan de op dat ogenblik geldende Coronamaatregelen.

Afspraak: we vertrekken om 13.30 u. aan de Bist te Wilrijk (kostendelend vervoer) en eindigen om ongeveer 16.30 u. ter plaatse. Wie rechtstreeks naar het gebied wil rijden kan de leiding contacteren.

Mee te brengen: loepje, verrekijker, veldgidsen, fototoestel, stevig schoeisel en aan het weer aangepaste kledij.

Leiding: Lucy de Nave - 03/237 99 52 - 0485/71 73 48 (GSM enkel op de dag zelf bereikbaar)

Zaterdag
13. 3 - 14u.

Fort 7, Wilrijk

Historische rondleiding

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 16.30u.

Inschrijven verplicht

Zie aankondiging 13 februari.

Afspraak: om 14u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30 u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.

Gidsen: historische gidsenploeg

Leiding: Philippe Vanhove - 0477/63 67 74

Zondag
14. 3 - 9.30u.

Bourgoyen Ossemeersen

Afspraak: Bist, Wilrijk

Einde: 17.30u.

Inschrijven verplicht

De Bourgoyen-Ossemeersen te Drongen liggen maar op een boogscheut van het centrum van Gent verwijderd tegen de Ringvaart aan. Je zou het niet verwachten voor zo een "stadsreservaat" maar het gebied is behoorlijk uitgebreid en herbergt een schat aan natuurwaarden! Op het einde van de winter en het begin van de lente huizen er tijdelijk duizenden eenden en steltlopers die mooi en van dichtbij te bewonderen zijn, inclusief enkele zichten vanuit kijkhutten. We wandelen vandaag op een rustige wijze rond het ganse gebied (5-6 km) waarbij we een prachtig uitzicht krijgen op dit reservaat en de pleisterende vogels. Verwacht je maar aan massa's Smienten, Pijlstaarten, Slobeenden, Wintertalingen, ganzen en mogelijks reeds enkele Rosse grutto's, parende Aalscholvers (mooi te bewonderen vanuit de kijkhut) en wie weet Kemphanen of een jagende Slechtvalk. Het gebied staat bekend voor pleisterende Kemphanen in deze periode, al moeten we daar een beetje geluk bij hebben natuurlijk. Deze excursie is dan ook ideaal voor wie deze vogels wil leren kennen aangezien de waarnemingsomstandigheden, zeker bij goed weer, vrijwel optimaal zijn.

Corona veilig: wat ook de Coronavoorwaarden zouden zijn rond deze periode, we houden het veilig. Dat betekent dat we je vragen voorafgaandelijk te registreren op www.natuurpunt.be/agenda (of, indien het niet lukt, bij de gids) en we het aantal wandelaars beperken tot het maximaal wettelijk toegelaten aantal op dat moment. Kijk voor de laatste berichtgeving rond Corona op onze website www.zuidrand.be/new/

Meebrengen: goede stapschoenen of laarzen, picknick en verrekijker.

Afspraak: we vertrekken met eigen wagens vanop de Bist te Wilrijk om 9.30 u. en zijn hier terug omstreeks 17.30 u.

Leiding: Hugo Waeterschoot - hugo.waeterschoot@scarlet.be - 0477/33 23 30

Zondag
21. 3 - 14u.

Voorjaarswandeling in Fort 7

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 16.30u. ter plaatse

Vandaag gaan we op zoek naar de eerste tekenen van de pril ontluikende natuur op ons fort.

Dit nieuwe seizoen stimuleert vogels om te zingen, elkaar het hof te maken en nesten te bouwen. Het veelal nog ontbrekende bladerdek maakt dat we ze nu makkelijker kunnen waarnemen. Met een beetje geluk vinden we ook al enkele voorjaarsbloeiers zoals Gulden sleutelbloem en Speenkruid en misschien treffen we een aantal kikkers aan die genieten van de eerste zonnestralen.

Hopelijk vallen er niet al te veel "maartse buien" en kunnen we genieten van onze eerste fortwandeling van het jaar onder een mooie lentezon.

Afspraak: 14.00 uur, aan de ingang van Fort 7 Legerstraat 40 (schuin tegenover nr. 75) te 2610 Wilrijk Antwerpen. Let op het spandoek van Natuurpunt aan de ingang. Einde van de wandeling voorzien rond 16.30 u.

Mee te brengen: stevig schoeisel of laarzen, eventueel regenkledij, verrekijker, fototoestel en loepje.

Leiding: Nicole Boussemaere 0494/71 59 32

Lucy de Nave - 03/237 99 52 - 0485/71 73 48 (GSM enkel op de dag zelf bereikbaar)

Zaterdag
27. 3 - 7.30u.

Start lentetrekkingen
op de Scheldedijk

Afspraak: Scheldedijk,
Hobokense Polder

ARDEA organisatie

Inschrijven verplicht

Zie verder in dit nummer

Zondag
28. 3 - vanaf 9u.

Bubbelzoektocht

Afspraak: Fort 7
Legerstraat 40, Wilrijk

Einde: 19.00u. ten laatste

Inschrijven verplicht

U dacht waarschijnlijk: "Nu er Corona is vallen ze ons niet lastig met hun quiz". Wel, een zoektocht is zoiets als een openluchtquiz; alleen is er geen enkele voorkennis vereist. U vindt immers alle antwoorden op het parcours. Wilrijk heeft vele mooie verborgen plekjes en we denken dat we ze allemaal hebben gevonden. We starten om 9.00 u. of later (dat mag u nu eens zelf kiezen) en u bereikt de finish voor 19.00 u.

U begint in Fort 7, Legerstraat 40, 2610 Wilrijk en eindigt er ook (als u niet verloren loopt). Als u plichtsbewust alle cafeetjes links hebt laten liggen kan u bij ons nog terecht voor een drankje (of twee...). Het is nog wat vroeg om de Coronaverplichtingen die dan gelden te kennen maar we vragen u nu al om ze strikt na te leven, uw gezondheid is belangrijk.

Inschrijven voor 25 maart bij Lucy.

Afspraak: vanaf 9.00 u. aan de ingang van Fort 7, Legerstraat 40 te Wilrijk (schuin tegenover nr. 75).

Mee te brengen: schrijfgierief.

Kosten: 5 euro per antwoordblad en dit ter plaatse te betalen.

Leiding: Geert Landuyt – 0497/51 90 54

Lucy de Nave - 03/237 99 52 - 0485/71 73 48 (GSM enkel op de dag zelf bereikbaar)

Zondag
28. 3 - 14u.

Fort 7, Wilrijk

Historische rondleiding

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 16.30u.

Inschrijven verplicht

Zie aankondiging 13 februari.

Afspraak: om 14u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30 u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.

Gidsen: historische gidsenploeg

Leiding: Philippe Vanhove - 0477/63 67 74

Paasmaandag
5. 4 - 12.30u.

Boshoek: fiets- en wandeltocht

Afspraak: Boshoekstraat 99

Einde: 17.30u.

De Boshoek is een gezamenlijk project van verschillende Natuurpuntafdelingen.

Jullie kennen het Hovense deel wel allemaal van het Uilenbos. Maar dit meer dan 500 ha grote gebied herbergt nog heel wat andere pareltjes. Vandaag gaan we er twee al fietsend ontdekken! De voorjaarsflora staat in deze periode vermoedelijk op zijn hoogtepunt, dus starten we met een verkenning van de voorjaarsflora in het Uilenbos op zoek naar de vele voorjaarsbloemen en wie weet het Oranjetipje of een Ree. Nadien fietsen we door naar Duffel voor een bezoek aan de Babelbeekse beemden waar een gids van de buurafdeling ons op sleptouw neemt in dit unieke stukje natuurschoon.

Dus nodigen we ook de geburen (Oude Spoorweg en Land van Reyen) uit voor deze fietstocht op zoek naar natuurwaarden.

We spreken rond 12.30 u. af aan de Boshoekstraat 99 te Hove waar we samen picknicken in de weide, alvorens het Uilenbos te verkennen. Nadien springen we op de fiets naar de Beemden.

Corona veilig: moesten er nog Coronavooraanwaarden van toepassing zijn rond deze periode dan komen we die strikt na. In dat geval vragen we je voorafgaandelijk te registreren op www.natuurpunt.be/agenda (of indien het niet lukt bij de gids). Bovendien beperken we dan het aantal deelnemers tot het maximaal wettelijk toegelaten aantal op dat moment. Kijk voor de laatste berichtgeving rond Corona op onze website www.zuidrand.be/new/

Meebrengen: je fiets en een picknick. We kunnen droog zitten bij regenweer.

Afspraakplaats: Boshoekstraat 99 te Hove

Leiding: Hugo Waeterschoot - hugo.waeterschoot@scarlet.be - 0477/33 23 30

Zaterdag
10. 4 - 14u.

Fort 7, Wilrijk

Historische rondleiding

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 16.30u.

Inschrijven verplicht

Zie aankondiging 13 februari.

Afspraak: om 14u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30 u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.

Gidsen: historische gidsenploeg

Leiding: Philippe Vanhove - 0477/63 67 74

Zondag
11. 4 - 13.30u.

**Lentewandeling in
het Vrieselhof**

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 17.00u. ter plaatse

Vandaag gaan we op ontdekkingsstocht naar het Provinciaal Groendomein Vrieselhof in Oelegem (Ranst). In dit domein werden veel streekeigen bomen en struiken zoals Zomereik, Els, Spork, Lijsterbes, Es en wilgensoorten aangeplant ter bevordering van de diversiteit. De prachtige oude beuken en eiken die het gebied rijk is oefenen een grote aantrekkingskracht uit op verschillende spechtensoorten die hier graag broeden. Ook eekhoorns, Vossen, Bunzings, Steenmarters en Reeën voelen zich hier thuis.

Afspraak: vertrek om 13.30 uur aan de Bist te Wilrijk (kostendelend vervoer). Wie rechtstreeks komt wordt verwacht om 14.00 uur aan het terras van De Remise, Schildesteeweg 95, 2520 Oelegem.

Het einde van de wandeling is voorzien rond 17.00 u.

Mee te brengen: stevig schoeisel, eventueel regenkledij en verder je verrekijker, fototoestel en loepje.

Leiding: Nicole Boussemaere 0494/71 59 32

Lucy de Nave - 03/237 99 52 - 0485/71 73 48 (GSM enkel op de dag zelf bereikbaar)

Zondag
18. 4 - 8u.

**Ochtendexcursie Uilenbos
Op zoek naar zangvogels**

**Afspraak: Lintsesteenweg 461,
Hove**

Einde: 11.00u.

De voorjaarsflora is in deze periode al wat over zijn hoogtepunt heen. Maar vandaag gaat onze belangrijkste aandacht uit naar de zangvogels en er zitten er wel wat in het Uilenbos. Tijdens deze wandeling proberen we dan ook een aantal (zang)vogels te beluisteren en te spotten. We bekijken alles, van de Koolmees tot de Boomklever of de verschillende spechtensoorten. De wandeling is dan ook vooral bedoeld voor mensen die geen of weinig ervaring hebben met het herkennen van zangvogels. Je bent dus steeds welkom! Wel vragen we je om een verrekijker en eventueel een vogelgids mee te brengen.

Corona veilig: moesten er nog Coronavoorwaarden van toepassing zijn rond deze periode dan komen we die strikt na. In dat geval vragen we je voorafgaandelijk te registreren op www.natuurpunt.be/agenda (of indien het niet lukt bij de gids). Bovendien beperken we dan het aantal deelnemers tot het maximaal wettelijk toegelaten aantal op dat moment. Kijk voor de laatste berichtgeving rond Corona op onze website www.zuidrand.be/new/

Afspraak: om 8 u. - toegang Lintsesteenweg (461), te Hove, einde 11 u.

Leiding: Hugo Waeterschoot - hugo.waeterschoot@scarlet.be - 0477/33 23 30

Roodborstje

Boomklever © Rudy Vansevenant

Zondag
25. 4 - 13u.

Natuurreservaat De Zegge

Afspraak: Bist, Wilrijk

Einde: 16.30u. ter plaatse

Inschrijven verplicht !

Het is alweer drie jaar geleden dat we een bezoek brachten aan De Zegge. Vandaag doen we dat weer. Omdat dit gebied behoort tot een van de weinige natuurgebieden in Vlaanderen die niet vrij toegankelijk zijn, geeft hier wandelen een gevoel van complete rust en verbondenheid met de natuur.

Het is eigendom van de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde van Antwerpen en is ongeveer 55 ha groot. Laagveenplassen, originele elzenbroeken en een heideterreintje brengen afwisseling in het landschap. De orchideeënweiden zijn prachtig maar om deze tijd van het jaar normaal nog niet in bloei. Bij vorige bezoeken zagen we o.a. Kleine karekiet, Wespindief en Boomvalk. Verder Grote ratelaar, Kleine zonnedauw, Wateraardbei, Gevlekte orchis, Koningsvaren, Watervorkje, Pijptorkruid en nog veel meer.

We houden ons uiteraard aan de op dat ogenblik geldende coronamaatregelen.

Inschrijven voor deze tocht bij Lucy de Nave is noodzakelijk want het aantal deelnemers is beperkt tot 25 personen.

Honden zijn vanwege de kwetsbaarheid van het gebied niet toegelaten.

Afspraak: vertrek met eigen wagens aan de Bist te Wilrijk om 13.00 u (kostendelend vervoer).

Je kunt rechtstreeks naar het gebied gaan, parking Mosselgoren 13 2440 Geel. Einde ter plaatse omstreeks 16.30 u.

Mee te brengen: laarzen bij regenweer, veldgidsen, verrekijker, fototoestel, loep, eventueel regenkledij. Het inkomgeld voor De Zegge bedraagt 4 Euro per persoon, ter plaatse aan de leiding te betalen.

Gids: Bert Veris

Leiding: Lucy de Nave - 03/237 99 52 - 0485/71 73 48 (GSM enkel op de dag zelf bereikbaar)

Zondag
25. 4 - 14u.

Fort 7, Wilrijk

Historische rondleiding

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 16.30u.

Inschrijven verplicht

Zie aankondiging 13 februari.

Afspraak: om 14u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30 u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.

Gidsen: historische gidsenploeg

Leiding: Philippe Vanhove - 0477/63 67 74

Zaterdag 27 maart tot zondag 9 mei

Lentetrekellingen op de Schelgedijk Hobokense Polder

Zoals ieder jaar begint de jaarlijkse migratie van de vogels in maart. Onze zomergasten komen dan vanuit het zuiden terug naar onze contreien om te broeden en jongen groot te brengen.

Op verschillende trekposten wordt deze vogeltrek, van zangvogels, waadvogels, eenden en niet te vergeten roofvogels, geobserveerd en in kaart gebracht door de tellers. ARDEA organiseert voor de 16e keer deze lentetrekellingen op de Schelgedijk in de Hobokense Polder. Zoals ieder jaar hopen we toch dat enkele zeldzame vogels de revue passeren.

Naargelang de windrichting, verschijnen ook minder voorkomende roofvogels zoals Visarend, Rode en Zwarte wouw, Havik soms ten tonele. De waarnemingen in de lucht worden af en toe afgewisseld door een zeehond die in de Schelde even langs de dijk komt zwemmen, en wie weet komt er nog eens een Bever zijn opwachting maken.

Al de verzamelde gegevens van de trekposten samen geven de beleidsmakers en wetenschappers een duidelijker beeld van hoe het gesteld is met ons milieu en klimaat

We beginnen dit jaar op zaterdag 27 maart 2021 om 7.30 u. ieder weekend met de trekellingen tot 9 mei 2021. Hou de blog van ARDEA in het oog, want bij slecht weer gaat de trekelling niet door. Ook Covid-19 maatregelen kunnen roet (virussen) in het eten gooien.

Iedereen, kenners beginners en geïnteresseerden zijn steeds van harte welkom. Tijdens deze dagen komen we dikwijls ogen te kort.

Het zou wel eens kunnen dat door 2 bouwprojecten in de directe nabijheid van de Hobokense polder onze trekpost een grote negatieve impact zal ondervinden. Het gaat namelijk over ten eerste de inplant van 2 grote windmolens die recht tegenover onze trekpost op de schelde dijk van Burcht zouden komen. ENGIE heeft hierover de bevolking van Burcht zelfs al geïnformeerd.

Zie bijgevoegde link: <https://corporate.engie.be/nl/energy/wind/zwijndrecht-burcht>

De tweede bedreiging komt van de bouw van een maritieme campus MCA op de voormalige site van BP, naast/op de Schelgedijk: met o.a. 6 buildings van +50 m hoogte is dit een "Atlantic Wall" op enkele honderden meters van de Trekpost!

Voor meer info zie bijgevoegde link: <https://www.hobokensepolder.be/Groenpoort/index.html>

Info: Maarten Mortier - mmortar@hotmail.com - 0496/86 98 44

Walter De Weger - deweger.walter@skynet.be - 0495/23 77 10

Foto: De Weger Walter

Na al het gehamster tijdens het voorjaar zou het logisch zijn geweest als we deze winter met zijn allen in een diepe winterslaap zouden vallen, wachtend op betere tijden. Maar behalve de paarse-witte Kielse voetbalsupporters zijn we geen knaagdieren. Een maandenlange hypothermie, de energiebesparende slapende toestand met een uiterst lage lichaamstemperatuur is ons niet gegund, we moeten warm en alert blijven. Tot wanneer we weer onze vleugels opnieuw kunnen uitslaan.

Het is eind november en op ons trimestrieel kernoverleg in een bovenzaaltje van café 'In de nieuwe digitale spiegel' gaat het over de vraag welke activiteiten we gaan aankondigen in deze editie van uw afdelingsblad. De kalender barst in de periode januari-maart/april normaal gezien van de excursies, tellingen, infoavonden, en acties. 'We moeten zeker activiteiten aankondigen, we kunnen ze dan eventueel wel weer annuleren als het niet mag. Maar dan weten de lezers dat Ardea nog leeft!'. Dat was een duidelijke mening. 'Maar waarom al die moeite nu doen als de kans zeer groot is dat we alles nog een keertje moeten afgelasten?' klonk het van de andere uithoek van het scherm. Na even doorpraten werden we het dan toch eens over een soort tussenvorm. Geen business as usual, geen winterslaap, wel een winterrust. Een periode met weinig activiteit, maar af en toe wel even buitenkomen om rond te snuffelen en te peilen naar de toestand.

Dus schraptten we na de Doelpolderexcursie en de meeuwenlezing (november), ook de ganzentocht (december, Oostkust), de jenevertocht (januari, Kalmthoutse Heide) en de wintervogelexcursie (februari, Maasvallei). We hopen die plannen volgende winter wel weer te kunnen hergebruiken.

Wat we ondertussen wél blijven doen (maar dat is niet als een publieke groepsactiviteit georganiseerd) is het tellen voor de Vlaamse Broedvogelatlas 2020-23. Na een intense en succesvolle eerste fase in de lente startte op 15 december het tellen van de wintervogels. Dat gebeurt door een 10-tal vogelaars in het 'vakgebied' Van Edegem tot Hove. Er zijn nog enkele witte vlekjes op de kaart dus wie zin en interesse heeft om de komende maanden alsnog mee te werken kan ons dat NU nog laten weten. Achter de schermen werken we aan het verwerken van

telgegevens (o.a. voor het rapport voor het Valaarpark) en een digitale 'masterclass uilen' voor lagere schoolkinderen (voor een basisschool in Wilrijk). Er wordt overlegd met de gemeenten Hove en Edegem over boerenzwaluw- en steenuilprojecten, met de Stad Antwerpen wordt meegewerkt aan een groots nieuw nestkastenproject. De 30 (!) zelfgemaakte nestkasten voor bonte vliegenvangers worden weldra opgehangen in het Uilenbos. Er wordt gewerkt aan het langverwachte info-bord voor de Trektelpost. En er wordt mee actie gevoerd om de MCA-gebouwen op de Scheldedijk naast de Hobokense polder te kortwieken. Een hoogbouw op deze trekroute zou immers nefast zijn voor heel wat vogels maar ook vleermuizen.

En we plannen toch enkele dingen, maar onder groot voorbehoud. Op 6/3 gaan we nog eens kijken hoe de lokale halsbandparkietpopulatie evolueert. De telling levert zeker weer belangrijke data op om de pijlsnelle opgang van deze exootsoort beter te kunnen begrijpen. Vanaf eind maart herememmen we lentetrekkingen in Hoboken. Meer info hierover elders in dit blad.

Eind januari 2021 zullen we met Ardea de algemene toestand weer evalueren. Met de lente in het vooruitzicht zullen we dan bepalen of we alsnog een aantal boeiende activiteiten kunnen organiseren vanaf februari. We denken aan excursies maar ook aan een nieuwe cursus 'Vogelzang' en aan de jaarlijkse Nacht van de Steenuil. Indien dat zou kunnen zullen we deze activiteiten aankondigen via onze blog, de websites van de afdelingen en via onze Garza! nieuwsbrief. (Als u nog geen abonnee bent en Garza! wil ontvangen laat u het ons via een e-mailtje weten a.u.b.)

En uiteraard gaan we de komende periode toch ook maar écht wat uitrusten. Want samen met u hopen we dat het nieuwe jaar bol zal staan van de boeiende natuuractiviteiten, die we allen zo graag samen beleven. Het zou dus wel eens kunnen knallen, binnenkort. Hou u daarom gezond en wel, wees alert en kijk samen met ons uit naar een vrolijk en gelukkig nieuw jaar!

Met de beste wensen namens het hele Ardea-team,

Joris Van Reusel

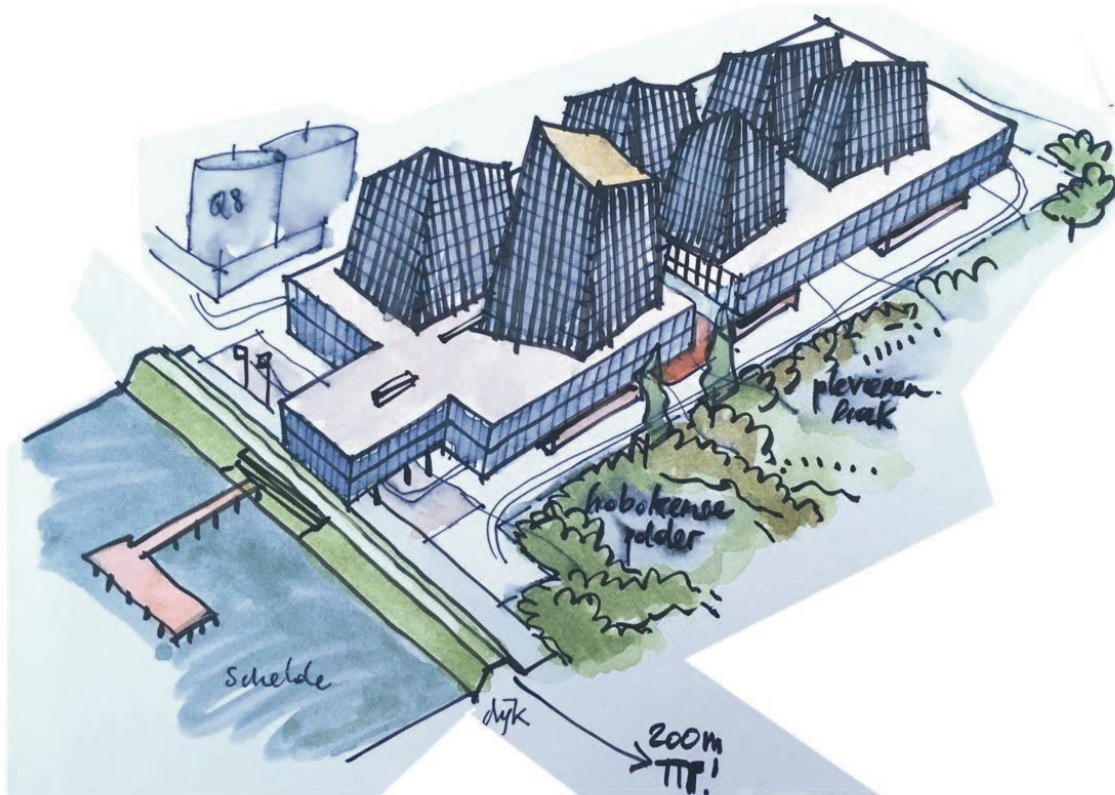
ARDEA info ook te raadplegen via www.hobokensepolder.be/vwg-ardea of via www.new.zuidrand.be.

Nieuwe bedreiging voor de Hobokense Polder

Een nieuw, megalomaan project vormt een ernstige bedreiging voor de rust en de natuurbeleving in de Hobokense Polder.

Op het terrein van de voormalige BP wil Reslea, het vastgoedbedrijf van de Compagnie Maritime Belge (CMB), de Maritieme Campus Antwerpen (CMA) ontplooiën.

Een gemiste kans om een betere, natuurvriendelijke bestemming te geven aan deze plek die als het ware in het natuurgebied ligt. Het huidige ontwerp is zo grootschalig dat het helemaal niet verenigbaar is met dit beschermde landschap en een negatieve impact zal hebben op de natuurwaarde ervan.

- Zes gebouwen, waarvan twee met een hoogte van 50 tot 70 m, zullen een enorme visuele hinder vormen en zullen op een belangrijke route voor trekvogels langs de Schelde liggen.
- Er zullen tot 3000 werknemers ontvangen worden op een moeilijk bereikbare plaats. Dat zal leiden tot ernstige problemen met de mobiliteit en een bijkomende recreatieve druk uitoefenen op de Polder.
- Men wil er een heuse evenementenplaza uitbouwen met horecazaken en (luidruchtige) feesten voor en door derden. Dat betekent geluidsoverlast voor de fauna in de Polder en voor de inwoners van de nabije Polderstadwijk en van Burcht.
- Dit bouwproject is in strijd met het GRUP (Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan) dat dergelijke concentratie van kantoren niet toelaat. Dat gaat men omzeilen door het in twee fasen op te splitsen en het RUP te laten aanpassen door de stad Antwerpen à la tête du client.

Het is logisch dat wij met dit plan niet akkoord kunnen gaan. Een nieuwe economische activiteit op de voormalige BP-site moet verenigbaar zijn met het natuurgebied en de omgeving. Daarom gaan we in verweer tegen dit nefaste plan. Alle informatie vindt u op onze website www.hobokensepolder.be/Groenpoort. U kunt ons helpen door mee bezwaar aan te tekenen tegen dit project. Deel deze informatie met vrienden, kennissen en familie. Schrijf u in op onze nieuwsbrief door een mailtje te sturen naar groenpoort@hobokensepolder.be, waar ook alle reacties welkom zijn. Laat onze stem harder klinken!

Teken onze petitie: bit.ly/petitiemca.

Natuurpunt Hobokense Polder

Paddenactie 2021.

In maart 2020 hebben wij in Edegem noodgedwongen onze paddenoverzetactie moeten stilleggen op het moment dat onze amfibieën volop onderweg waren naar hun voortplantingspoelen. Een geluk bij een ongeluk is dat toen ook het autoverkeer zo goed als stil gelegd is waardoor deze dieren allicht zonder onze hulp de straten zijn overgestoken.

Dieren kan je echter niet verplichten om 'thuis' te blijven. Als de tijd daar is om massaal naar de voortplantingspoelen te trekken doen ze dat ook, corona of geen corona. Ook in 2021 is dat zo. Rond het Arendsnest zullen weer tientallen dieren de straat oversteken.

foto: Fred Hordies

Of we een georganiseerde paddenoverzetactie zullen kunnen organiseren dit jaar hangt vooral af van de toestand van de corona pandemie. De meest recente informatie ivm de paddenoverzetactie is te vinden op de website van Natuurpunt Zuidrand Antwerpen: www.zuidrand.be of op de website van Amfies Edegem: www.amfiesedegem.be. Hier kan je je ook inschrijven wil je op de hoogte blijven van onze acties.

Dit jaar verleggen wij onze amfibieënwerking naar het behoud van wat ons nog rest aan natuurlijke leefgebieden en trachten het uitsterven van onze populatie padden, kikkers en salamanders te voorkomen door het creëren van nieuwe poelen en overwinteringsgebieden. Meer hierover: <https://unric.org/nl/duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen/sdg-15/>

Ook zelf kan je een steentje bijdragen door bijvoorbeeld in je tuin een amfibievriendelijk vijvertje te maken. Meer info hierover vind je op: https://www.hylawerkgroep.be/poelen_en_tuinvijvers

Amfibieën zijn vooral nachtdieren.

Wij roepen automobilisten op om aandacht te hebben voor de paddentrek en hun snelheid te minderen tot 20 km/u, zeker in de buurt van het Arendsnest en Boerenlegerstraat. Beter is nog deze omgeving te vermijden. Tussen half februari en begin april steken hier amfibieën de straat over. Salamandertjes zijn héél klein, dus uitkijken is de boodschap. Vrijwilligers, waaronder veel kinderen, lopen daar tussen valavond en ongeveer 23:00 u. rond om de dieren bij hun tocht te helpen. Alvast bedankt!

Kris Vos, voor de AmfiesEdegem.

Algemene vergadering van Natuurpunt: ons aanpassen aan de groei.

Wanneer ik deze intro schrijf hebben we juist een bijzondere algemene vergadering van de vereniging achter de rug. Bijzonder, omdat we de statuten en het intern reglement hebben aangepast aan de hedendaagse noden van de vereniging en haar leden. Natuurpunt is de afgelopen jaren immers sterk gegroeid, we hebben ondertussen al 120.000 leden. De manier van besturen moest daarom worden gemoderniseerd en de transparantie van de besluitvorming verzekerd, ook in een grotere vereniging. Natuurlijk zijn dit niet de meest aangename vergaderingen en is het soms moeilijk om voor iedereen een gepast compromis te vinden, maar ze zijn wel echt noodzakelijk. Gelukkig hebben we de eindmeet gehaald.

Natuurpunt 20 jaar

Ik gaf het al even aan in de introductie, Natuurpunt bestaat 20 jaar in 2021 en dat willen we vieren. Je mag je dus aan een jubileumjaar verwachten met heel wat speciale acties.

Eéntje ervan bestaat uit een mobiele en feestelijk uitgedoste container die heel Vlaanderen zal doorkruisen om natuurgebieden in de kijker te zetten. De start wordt gegeven te Brugge op 13 februari en het sluitstuk is gepland voor 8 december in het Vlaamse parlement. Dit mag je echt niet missen.

Je zal hierover meer te weten komen in de volgende rAntGroen nummers. De actie komt ook uitvoerig aan bod op de website van Natuurpunt www.natuurpunt.be/pagina/20-jaar-natuurpunt/

De kledinglijn van Natuurpunt

We krijgen dikwijls de vraag van actieve leden naar degelijke, herkenbare en mooie Natuurpuntkledij. Kledij die functioneel is en waarmee je zowel in de natuur kan werken, of als gids een groep kan begeleiden.

Een groepje Natuurpunters ging aan de slag met al deze wensen en ontwikkelde een volledig nieuwe kledinglijn in de typische Natuurpuntkleuren en Natuurpuntstijl.

Voor onze vereniging was het bovendien ook erg belangrijk dat de kleding duurzaam geproduceerd wordt volgens het internationaal textiel concept van goede en veilige werkomstandigheden en dat ook de productie milieuvriendelijk gebeurt. Vandaar dat de prijs misschien net iets hoger uitvalt dan anders; maar we wilden echt niet toegeven op deze punten.

Je kan de kledinglijn bekijken via volgende link: www.natuurpunt.be/pagina/kleding. Hier tref je ook een bestelformulier aan.

We bieden een jas, 2 types T-shirts, een hoodie (sweater met kap) en een pet aan. Allemaal even herkenbaar en tot in de details afgewerkt.

Natuur in het Hart: ons visiebeeld voor Natuur in 2050 !

Vlaanderen, en bij uitbreiding de wereld, staat voor een beslissend decennium wat natuurbehoud en -herstel betreft. De biodiversiteit gaat er nog steeds op achteruit (zie de recente UN- en EU-rapporten). En er komen heel wat veranderingen aan die een flinke druk op onze (resterende) natuur kunnen leggen of juist omgekeerd een flinke duw in de rug kunnen betekenen. In het bijzonder denken we hier aan de klimaatverandering, de energietransitie, de landbouwtransitie, de bevolkingstoename, de verstedelijking enzovoort.

“Daarom startte Natuurpunt het afgelopen jaar een traject om een heldere, gedeelde en doelgerichte toekomstvisie uit te werken voor een Vlaanderen in harmonie met de natuur in 2050. We werken beeldend uit hoe ons landschap er in de toekomst zou kunnen uitzien als we ervoor kiezen om natuur terug in ons hart en in het hart van de samenleving te plaatsen. We proberen om een toekomstbeeld voor Vlaanderen te creëren waarin de natuur hersteld is van de huidige druk en we samenwerken met natuur om allerlei uitdagingen zoals klimaatverandering het hoofd te blijven bieden. Zo'n toekomstbeeld verbindt, enthousiasmeert en motiveert om met veel ambitie de versnelling hoger te schakelen die nodig is om de biodiversiteitscrisis aan te pakken”. Tot zover de woorden van Lieven De Schampelaere, onze nationale voorzitter.

Als ledenvereniging vindt Natuurpunt het erg belangrijk dat dit toekomsttraject breed gedragen wordt. Daarom luistert de organisatie naar zoveel mogelijk leden, vrijwilligers, afdelingen en werkgroepen. Iedereen kan input geven op de toekomstbeelden of ze mee te laten vormgeven. Daarnaast nodigt Natuurpunt ook experts en relevante belanghebbenden uit om hun expertise en visie in te brengen. Je kan een aantal van deze inspirerende aanbevelingen van experts bekijken in 9 videoboodschappen.

De toekomstbeelden worden in december 2021 op de lustrumviering van onze vereniging ter goedkeuring voorgelegd aan de Algemene Vergadering van Natuurpunt. Het volledige traject van dit uitdagende project kan je terug vinden op www.natuurinhethart.be

alles
nieuws
blog
video
activiteiten

Videopresentatie 3: Gezondheid en natuur - Dirk Avonts

08/09/2020 Over deze presentatie Natuur

Videopresentatie 2: Ruimtelijke ordening en natuur - Leo Van Broeck

Videopresentatie 1: Hoe is onze natuur er aan toe? - Anik Schneiders

We zitten nog altijd in de coronaperiode en we zullen de strikte maatregelen nog lang moeten volhouden maar ook dat went wel min of meer . . . Laten we het in dit artikeltje even hebben over de gebouwen op het fort waar onze afdeling kan over beschikken. Zo hebben we de "IJsvogel", een lokaal waar vele afdelingen maar kunnen van dromen. Het bestaat uit een les- en vergaderlokaal. Dit lokaal kreeg in de zomerperiode een lik verf zoals reeds vermeld in het vorige nummer. Nog even vermelden dat de schouwmantel werd geschilderd in Natuurpuntgroen en hierop schilderde onze medewerkster Maggy het logo van onze beweging. Verder is er een keuken met gasvuur, boiler en koelkast en een berglokaal waar ook het archief is. Tenslotte nog de toiletten en een vrij ruime kelder.

In de vroegere wachtlokalen zijn onze magazijnen gevestigd voor het opbergen van het beheermateriaal en we hebben ook nog een fietsenberging. Op ons "terras" naast de IJsvogel staan er 2 grote picknicktafels waar we kunnen verpozen na de beheerwerken en bezoekers iets kunnen drinken na een fortwandeling. Het zijn allemaal faciliteiten waar NP Zuidrand Antwerpen gebruik van maakt en waar we trots op mogen zijn !

Genoeg nu over de materiële kant, nu over de natuur. Welnu het viel de voorbije zomer op dat er vrij weinig vlinders waren, heeft U dat ook in uw omgeving gemerkt ?

Half september was er volop "waterbloei" in het vestingwater wat toch een "vies" effect geeft. Opmerkelijk was dat eind september het bijenvolk van de enig overgebleven kast volledig verdwenen was. Onze twee imkers hadden er ook geen verklaring voor.

En nu enkele ornithologische waarnemingen.

Zo waren er op 28/8 2 Wespennieven op bezoek maar toch vonden we geen uitgegraven wespennesten.

Op 11/9 een mannetje Mandarijneend + 1 overvliegende Boerenzwaluw.

Op 15/9 Sperwer en 2 Aalscholvers.

Even vermelden dat op die dag ook een nieuw gegraven hol van Vos gevonden werd in een wand langsheen een wandelweg, maar midden november was er nog weinig activiteit te merken.

Voor het opvolgen van de vleermuizen werden in het reduit (binnenfort) een aantal loggers geplaatst om de omgevingsfactoren van deze dieren op te volgen.

En hoe zat het met de paddenstoelen dit warme najaar ? In de eerste decade van november opvallend veel bundels Honingzwammen op het terrein. Een andere opvallende soort, niet door zijn grootte maar door zijn geconcentreerd voorkomen rond meidoorn, is het Meidoorndonsvoetje. Wat ook opviel was het volledig ontbreken van Judasoor op vlier. Ook op andere natuurterreinen werd dit vastgesteld. Een gevolg van de verschillende hittegolven ? Toch allemaal raar hé !

De winterperiode is aangebroken. Wordt het een "kwakkelwinter" of krijgen we nog eens een dik sneeuwtafijl of langdurig vriesweer ?

DE WINKEL VERREKIJKERS TELESCOPEN NACHTKIJKERS STATIEVEN MICROSCOPEN DIVERSEN CONTACT

✓ 40 JAAR EXPERTISE ✓ OFFICIËLE PARTNER NATUURPUNT ✓ RUIM ASSORTIMENT ✓ 30 JAAR GARANTIE

**ONTDEK DE NATUUR
ZOALS ZE ECHT IS**

SIGHTS OF NATURE
 Vlamingveld 89
 8490 Jabbeke, Belgium
 T: +32 (0)50 31 50 01
 T: +32 (0)50 31 68 47
son@deputter.com

**Domeinbos Grotenhout te Gierle/Vosselaar
13/9/2020 - 13 dins.**

**Gids/Leiding: Walter Van Spaendonk
Jef Van Beek**

Verslag: Tuur Wuyts

Het was een goed idee om dit openbaar domein van ongeveer 300 ha eens te programmeren voor een uitstap. Door voorafgaandelijk contact met de beheerder konden we ook enkele plaatsen bezoeken die niet toegankelijk zijn voor het publiek. Nu over de wandeling zelf. Aan een groot infobord schetste Walter de ontstaansgeschiedenis van het gebied dat eertijds jachtdomein was van de hertogen van Brabant en waarvan de laatste privé eigenaar de tragisch aan zijn einde gekomen baron Bracht was ... Het domein zelf is doorsneden met kaarsrechte beuken- en eikendreven, waarvan de eerstgenoemde erg geleden hadden onder de verschillende hittegolven. Het terrein bestaat uit bosgedeelten, weilanden, sloten, moerassige stukken en een uitgestrekte plas met kristalhelder water die ontstaan is door zandwinning voor de aanleg van de E 3.

En hier een kleine greep uit de genoteerde waarnemingen mede dank zij de terreinkennis van Jef en de uitstekende botanische kennis van Walter !

*Grondster: een merkwaardige plant die op open zandige plaatsen groeit en waarvan de minuscule bloempjes met een loep moeten bekeken worden.

*Waterpostelein: een laag bodembedekkend plantje dat op open vochtige zandgrond en ook wel in ondiep water groeit. Zeldzaam in onze regio.

*Blauwe knoop: een mooie tot 90 cm hoge plant behorende tot de Kaardenbolfamilie en die vochtig grasland prefereert. We vonden er een heel veldje van. Schitterend !

*Egelboterbloem: een plant van drassig weiland.

*Moerasdroogbloem en Bleelgele droogbloem: beide soorten werden kort besproken.

In en om de grote plas:

*Aarvederkruid in lange slierten. Volgens de flora's voorkomend in zoet en brak water. In niet voedselrijk water, vaak niet bloeiend. *Glas-kroos spec.: een onooglijk, zeldzaam voorkomend aan ondiep water gebonden waterplantje. *Waternavel: een plant van vijverranden. De plant wordt uiterst zelden bloeiend aangetroffen en behoort tot de schermbloemigen.

Walter toonde ons ook de lege schelpen van de Aziatische koffer mossel die vrij talrijk aan de oeverrand lagen. Op de plas ook veel Wilde- en Krakeenden. En in een van de dreven werd Boomklever gehoord en gezien. Voor de rest was het wat vogels betreft een "mager beestje". De groep kon echter wel genieten van een heerlijk nazomerweertje, het afwisselend landschap en de relatieve rust. Walter en Jef hebben er een aangename namiddag van gemaakt waarvoor dan ook een welgemeend DANK U !

Bazelse- en Kruibeekse Polder

27/9/2020 - 7 dins.

Gids: Wim Mertens

Leiding/verslag: Tuur Wuyts

Een gemotiveerd groepje nam in Hemiksem het veer om een wandeling te starten in de uitgestrekte polder die nog volop in ontwikkeling is als overstromingsgebied. Vermits onze gids als medewerker van het INBO (Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek) nauw betrokken is bij het ontwerpen en uitvoeren van dit deel van het SIGMAplan vernamen we veel over het hoe en waarom om de doelstellingen van dit plan te realiseren. We kwamen echter ook voor natuurwaarnemingen. Welnu, vlakbij de aanlegsteiger is er een gebiedje dat volgens de getijden vol en terug leegloopt met Scheldewater. Bij laagtij blijft er een slikvlakte over waar watervogels naar voedsel zoeken. Tientallen

Bergeenden zochten dan ook ijverig in de moeder naar voedsel en een overvliegende Wulp werd nagestaard . . . In de weilanden vertoeven geregeld Reeën en ook nu waren 5 exemplaren present en het is altijd fijn om deze sierlijke dieren te observeren ! Regelmatig ook groepen Canadese- en Grauwe ganzen in de lucht. Verborgen in het riet liet de Cetti's zanger zich horen. Volgens Wim doet hij het uitstekend in het gebied. Op nu naar de Rupelmondse kreek. In dit voormalig viswater zijn er ook ingrijpende werken uitgevoerd en o.a. natuurinrichtingswerken en de koterijen van de vissers verwijderd. De Vlaamse overheid kon echter andere terreinen aanbieden ter compensatie. Twee merkwaardige bakstenen gebouwtjes bleven behouden. Het ene doet dienst als vleermuizenverblijf en het andere is als historische site knap ingericht met veel educatief materiaal, kortom een geslaagd project ! Hier werden ook IJsvogel en Fuut gezien. In het broekbos is er bomensterfte die gedeeltelijk te wijten is aan te hoog zoutgehalte van instromend Scheldewater. Ja, bij het beheren van een overstromingsgebied komt er wel een en ander kijken ! Als afsluiter werd, voor het instappen van het veer, in de rapte nog iets gedronken in een pop-up drankkraam. Wim, het was een uitgebreide maar boeiende tocht.

Bedankt voor uw inzet !

Schoenen met naam www.torfs.be

Schoenen TORFS heeft 1 baanwinkel in onze afdeling te Edegem op de Mechelsesteenweg (nr. 186). Als je de papieren draagtas aan de kassa weigert ten voordele van het milieu, dan stopt schoenen TORFS onmiddellijk 0,15 euro in een nestkast ter plaatse ten voordele van de natuur. De winkel van Edegem steunt hiermede het reservatenfonds.

Bovendien krijg je als lid van Natuurpunt steeds 10 % onmiddellijke korting aan de kassa bij de aankoop van een paar nieuwe schoenen. De enige voorwaarde is je lidkaart laten zien en een paar oude schoenen meebrengen. Ook de opbrengst van de oude schoenen gaat naar een goed doel, een aantal ontwikkelingsprojecten in Afrika.

Kalender * inschrijven noodzakelijk

- *16 januari: natuurwerkdag Uilenbos
- * 6 februari: vleermuizentelling
- *13 februari: historische rondleiding Fort 7
- *20 februari: Sponsorexcursie Fort 7
- *21 februari: Sponsorexcursie Uilenbos
- *28 februari: historische rondleiding
- * 6 maart: slaapplaatstelling Halsbandparkieten
- 7 maart: verrassingstocht
- *13 maart: historische rondleiding Fort 7
- *14 maart: Bourgoyen Ossemeersen
- 21 maart: voorjaarswandeling Fort 7
- *27 maart: start lentetrekkingen Scheldedijk
- *28 maart: bubbelzoektocht
- *28 maart: historische rondleiding Fort 7
- * 5 april: fiets- en wandeltocht Boshoeke
- *10 april: historische rondleiding Fort 7
- 11 april: lentewandeling Vrieselhof
- *18 april: ochtendexcursie Uilenbos
- *25 april: De Zegge
- *25 april: historische rondleiding Fort 7

Teksten voor het volgend nummer graag tegen 26 februari